

Metodický list pre učiteľov

Téma: Verejnoprospešné aktivity a občianske iniciatívy v prepojení na zálohový systém

Cieľ hodiny

Žiak vie navrhnúť verejnoprospešnú aktivitu alebo občiansku iniciatívu zameranú na ochranu životného prostredia s využitím princípu zálohového systému.

Žiak prejavuje záujem o navrhovanie verejno-prospešných aktivít prepojených na zálohovanie PET a plechoviek.

Cieľová skupina

Žiaci stredných škôl

Môže sa aplikovať aj pre žiakov 8. a 9. ročníka ZŠ

Predmetový kontext

- Občianska náuka
- Etická výchova

Dĺžka trvania

90 minút

Kľúčové pojmy na hodine

Zálohový systém na Slovensku, verejno-prospešné aktivity, občianstvo, dobrovoľníctvo, občianska angažovanosť

Priebeh hodiny

- Žiak popíše princípy fungovania zálohového systému PET fliaš a plechoviek na Slovensku.
- Žiak uvedie príklady verejnoprospešných aktivít alebo občianskych iniciatív.
- Žiak zhodnotí, ako verejnoprospešné aktivity (napr. zbery odpadu, osвета) a občianske iniciatívy môžu prispieť k zvyšovaniu účinnosti zálohového systému.
- Žiak navrhne a diskutujú o vlastných iniciatívach alebo projektoch, ktoré by mohli podporiť zálohovanie a v ich škole, obci alebo komunite.

1. Úvod (30 minút)

- Žiak popíše princípy fungovania zálohového systému PET fliaš a plechoviek na Slovensku.
- Žiak uvedie príklady verejnoprospešných aktivít alebo občianskych iniciatív.
- Vyhľadanie základných pojmov: verejno-prospešná aktivita, občianska iniciatíva, občan, občianske združenie

Úloha pre žiakov:

Vytvorte skupiny po 5 – 6 žiakov. Prečítajte si príklad občianskej iniciatívy realizujúcej nejakú verejno-prospešnú aktivitu. V tejto iniciatíve sa pokúste overiť, kto bol iniciátorom činnosti, akú tému/problém sa rozhodli občania riešiť, akými prostriedkami riešili problém, ktorý identifikovali, aká je udržateľnosť (ak je to nová iniciatíva)/ako dlho aktivita existuje, aký efekt iniciatíva priniesla do komunity, aké máte vy informácie o tejto iniciatíve. Zistenia z jednotlivých iniciatív zapíšte do pripraveného pracovného listu a následne ich spisujte na spoločný poster. Na základe spísaných znakov pomenujte spoločné znaky iniciatív v oblastiach:

- Iniciátor aktivity,
- Kategória problému, ktorý sa riešil,
- Spôsoby riešenia problému,
- Finančné, personálne a iné zdroje potrebné a získané na riešenie problému
- Šírenie informácií o iniciatíve/aktivite

Pozn.: pracujte s rôznymi iniciatívami vrátane aktivít a projektov, ktoré sa realizujú v prepojení na zálohový systém.

Úloha pre žiakov:

Pracujte vo dvojiciach. Vyhľadajte v online zdrojoch, čo je verejno-prospešná aktivita, občianska iniciatíva, občan a občianske združenie. Porovnajte si v skupinách zistenia a zdroje, z ktorých ste čerpali.

Napíšte si charakteristiku uvedených pojmov a pojmy použite v nasledujúcich aktivitách minimálne 4-krát.

2. Hlavná časť (50 minút):

- Diskusia o slovenskom zálohovom systéme a jeho právnej forme
- Práca v skupine zameraná na návrh vlastného občianskej iniciatívy realizovateľnej v škole alebo v komunite, kde sa škola nachádza

- Prezentácia návrhov občianskych iniciatív spojených s diskusiou o realizovateľnosti, udržateľnosti a zdrojoch
- Spracovanie plánu realizácie občianskych iniciatív

Úloha pre žiakov:

Dostali ste pracovný list s niekoľkými kľúčovými otázkami o zálohovom systéme. Vyplňte kvíz a pri otázkach, ktoré sú Vám nejasné, si dohľadajte informácie online alebo v dostupných zdrojoch.

Diskutujte v skupinách o tom, čo Vás zaujalo z informácií, ktoré ste mali k dispozícii. Aká je právna forma Správcu zálohovania? Aké občianske iniciatívy sa realizovali v súvislosti so zálohovaním v obciach? Ktoré zistenia sú pre Vás nejasné? Ktoré informácie by ste potrebovali doplniť?

Úloha pre žiakov (realizuje sa v rámci vyučovania a v rámci projektu aj v domácom prostredí):

Aj v našej škole sa produkuje odpad obsahujúci PET fľaše a plechovky. Zriadenie prenosných nádob na zber zálohovaných fliaš a plechoviek môžeme umiestniť aj v našej škole. Výťažok zo záloh by sme mohli využiť na podporu verejno-prospešného projektu. Vytvorte tímy po 6 členov. Identifikujte témy, oblasti, projekty, ktoré by ste mohli vďaka výberu z prenosnej nádoby na zber zálohovaných fliaš a plechoviek, podporiť. Vo svojom projekte popíšte:

- čo je predmetom podpory,
- ide o existujúci projekt alebo váš vlastný projekt,
- prečo ste si vybrali tento projekt/aktivitu,
- ako chcete presvedčiť darcov, aby Vám pomohli,
- akú máte cieľovú sumu na podporu.

Svoje návrhy spracujte do pripraveného pracovného listu a pripravte si prezentáciu svojho zámeru podpory v powerpointe alebo v inom prezentačnom programe.

Po ukončení práce a príprave prezentácie sa dohodnite na poradí, v ktorom budete prezentovať svoje návrhy. Vašou úlohou je získať podporu spolužiakov a spolužiačok na realizáciu Vášho projektu. V diskusii sa pýtajte na detaily predložených projektov, overujte si, čo nie je jasné. Vo svojej prezentácii nezabudnite na argumentáciu.

V poslednej fáze nášho projektu prebehne hlasovanie o realizáciu projektu podľa Vašich návrhov. Víťazný projekt bude zrealizovaný v priestoroch školy/okolia školy tak, aby ste splnili svoj mýlnik.

Pozn. pre učiteľa:

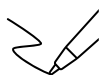
Učiteľ je v procese projektu v pozícii kritického priateľa, kladie otázky na dôležitosť témy, relevantnosť témy, spôsob realizácie, reálnosť naplnenia cieľa. Vo fáze prezentácii je dôležité facilitovať diskusiu a umožniť argumentáciu.

3. Zhrnutie a záver (10 minút):

- Zhodnotenie poznatkov o možnostiach kreatívneho využívania záloh pre verejno-prospešné účely
- Osobné zdôvodnenie potreby občianskej angažovanosti

Reflexia

Úloha pre žiaka:

Pozri si opätovne kvíz, ktorý si so spolužiakmi vyplnil na začiatku hodiny. Ktoré informácie ostávajú stále nejasné? Ako by si jednoducho vysvetlil, čo je to záloh a ako sa dá využiť?

Zhrnutie

Úloha pre žiaka:

Zapíšte si aspoň jeden argument, ktorý by Ťa presvedčil, aby si sa stal aktívnym v občianskych iniciatívach.